

Update proeftuin Aardgasvrije Wierdedorpen

Vooraf

Omdat de proeftuin in Holwierde en Godlinze op zichzelf staat, maar in Krewerd onderdeel uitmaakt van het Experiment Krewerd, is deze nieuwsbrief toegespitst op Holwierde en Godlinze.

Sinds de zomer

Het project 'Aardgasvrije Wierdedorpen' is ontstaan vanuit een uitvoeringsplan, dat is geschreven voor een subsidieaanvraag in het kader van het Programma Aardgasvrije Wijken (<https://aardgasvrijewijken.nl>). Het dorp Krewerd had eerder al een eigen energieplan geschreven, maar de subsidieregels schrijven voor dat er sprake moet zijn van een projectgebied met minimaal 500 woningen. Daarom is er besloten om als dorp Krewerd samen te werken met de dorpen Godlinze en Holwierde.

Initiatiefnemers

Het projectplan voor deze subsidieaanvraag is opgesteld in nauwe samenspraak met o.a. de werkgroep Duurzaamheid uit Krewerd, de toenmalige gemeente Delfzijl en Stichting Samen Energie Neutraal (SEN). Deze laatste heeft het plan uiteindelijk geschreven. Het plan is terug te vinden op de website van Experiment Krewerd onder het bericht 'Dorpsavond energie: alle informatie' (<https://www.experimentkrewerd.nl/dorpsavond-energie-presentatie-en-plan/>).

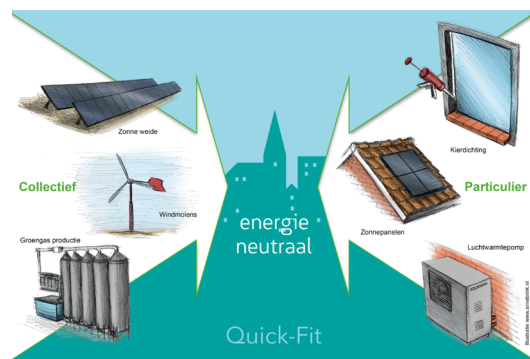

Uitvoering

Bij de uitvoering van het projectplan zijn momenteel betrokken: Enablemi B.V. (Groningen), Stichting Samen Energie Neutraal (Meppel) en Invent B.V. (Beilen). Projectleider voor het energieplan is Erik Matien (48). Erik is werkzaam bij Enablemi en daarnaast verbonden aan TU/e, vakgroep Electrical Energy Systems. Hij is betrokken bij meerdere proeftuinen aardgasvrije wijken, waaronder de proeftuin in Pekela.

Het project

In het kort komt het erop neer dat circa 600 woningen verduurzaamd dienen te worden in de drie dorpen: Godlinze, Holwierde en Krewerd. Het doel is het aardgasvrij maken van de dorpen. Dit wordt gedaan volgens de QuickFit-methode van SEN en Invent. Deze methode betekent dat bewoners circa 50% aardgas besparen en het overige deel gebruiken in de vorm van groen gas. Deelname is vrijwillig. Deelnemers worden beloond met een financiële bijdrage, afkomstig van de ontvangen €5,1 miljoen. Het project heeft een looptijd van 8 jaar, ingaande op 1 juli 2021.

50% aardgasbesparing

De besparing wordt gerealiseerd door kierdichting en aanschaf van een hybride warmtepomp en (ter compensatie van de extra elektriciteit) een aantal zonnepanelen.

Eigen groengas

De dorpen produceren verder hun eigen groen gas. In het projectplan is indertijd uitgegaan van een vergistingstechnologie van de firma Bareau (Heerenveen), die zichzelf een "groen gasbrouwerij"

noemen. Met behulp van deze technologie zou op basis van rioolwater en/of -slib, aangevuld met groente- en fruitafval en waterstof, groen gas moeten worden gemaakt. In Krewerd zou eerst een kleine 'baby'-vergister komen, zodat het dorp zelfvoorzienend werd. Daarna zou een grotere installatie mogelijk bij de waterzuivering in Delfzijl kunnen worden gerealiseerd (niet in Godlinze en Holwierde dus).

Onzeker

Zo nu te zien, slaagt Bureau er niet in om goede projecten op te leveren. Het dorp Ansen en de gemeentes Pekela en Ameland zijn Krewerd, Godlinze en Holwierde voorgegaan. Recentelijk heeft het College van B&W van de gemeente Pekela op advies van SEN, de coöperatie Duurzaam Pekela, de bewoners en haar eigen ambtenaren de samenwerking met Bureau beëindigd. De projectorganisatie overlegt met de collega's uit Pekela om te leren van hun ervaring en beraadt zich zo nodig op een alternatief spoor. Hierbij worden via rondetafelsessies ook het ministerie van BZK, de gemeente en de bewoners betrokken. Dit staat voor het tweede kwartaal van dit jaar op de planning.

Drie dorpen samen

Na de subsidieverlening in juni 2021 werd al redelijk snel het geld (€5,1 miljoen) overgemaakt naar de bankrekening van de gemeente Eemsdelta. De gemeente wil graag het projecteigenaarschap bij de drie dorpen zelf neerleggen. Echter ontbrak het op dat moment aan een overkoepelende organisatie die voor zowel Krewerd als Godlinze en Holwierde kon optreden en ook de €5,1 miljoen kon beheren.

Stichting Aardgasvrije Wierdedorpen

Hiertoe hebben we als uitvoerende partijen eerst maar eens een overlegstructuur opgezet met de drie dorpen. We hebben de besturen van de dorpsbelangen en/of -coöperaties bijeengebracht. In 2021 zijn we viermaal bij elkaar gekomen, telkens in een ander dorps huis en eenmaal online. Binnen deze overleggen besloten we tot oprichting van een onafhankelijke stichting, wat recentelijk is gebeurd. De stichting heeft de naam meegekregen die het PAW-project inmiddels ook draagt: 'Aardgasvrije Wierdedorpen'. Momenteel kent de stichting twee onafhankelijke, professionele bestuurders: Jurr van Dalen en Frits Heukers. Zij stellen zichzelf op een later moment verder voor. Momenteel voert SEN gesprekken met een derde geschikte kandidaat.

Dorpsafvaardiging

Daarnaast is afgesproken dat vanuit elk dorp één afgevaardigde zitting neemt in de stichting. Hiermee komt het bestuur van de stichting op zes personen: drie professionele bestuurders en drie bestuurders vanuit de dorpen. Mocht u geïnteresseerd zijn om namens Godlinze of Holwierde zitting te nemen in dit bestuur, neem dan contact op met het bestuur van de dorpscoöperatie of dorpsbelangen.

Governance

Als de stichting is ingeregeld en een bankrekening heeft, kan de gemeente in delen het geld overmaken. Met haar is afgesproken dat de €5,1 miljoen in 4 á 5 tranches worden overgemaakt aan de stichting. Feitelijk wordt de stichting straks de partij die verantwoordelijk is voor het succes van het project. Verder legt zij verantwoording af aan de gemeente, die op haar beurt de voortgang moet verantwoorden aan het ministerie van BZK. De projectleider Energie (Erik Matien) legt verantwoording af aan de stichting.

Van start in Krewerd

Invent is inmiddels in Krewerd begonnen met het uitvoeren van de scans en het opleveren van maatwerkadvisen. Dit tempo wordt bepaald door de versterking van woningen die hier al wordt

opgepakt. Het advies aan de bewoners ging uit van de eerdergenoemde QuickFit-methode (kierdichting, hybride warmtepomp en zonnepanelen). Krewerd fungeert als het ware als een soort pilot, waarbinnen we nu ervaring opdoen, zodat we straks ook Godlinze en Holwierde kunnen aandoen. We merken nu al dat er behoefte is aan een zekere mate van vrijheid in de keuze van gasbesparen. Daarom vindt op korte termijn een gesprek plaats met Invent en SEN (grondleggers van de QuickFit-methode) om te kijken hoe we meer maatwerk kunnen leveren. Invent deelt deze opvatting en samen pakken we dit in januari op (zie 'Online individuele afstemming').

Bijdrage uit project

Ook kijken we dan wat de financiële bijdrage wordt die een deelnemer kan ontvangen. Uitgangspunt was steeds dat we het investeringsplaatje aanvulden met een bedrag, dusdanig dat de terugverdiendtijd op 8 jaar uit. Door de hoge gasprijzen zien we dat veel investeringen zich al in 6 jaar terugverdienen en dat de subsidie nihil zou zijn. Daarom kijken we nu dus ook naar de hoogte van de bijdrage. Hierbij geldt dat in de drie dorpen hetzelfde geldt, want we willen zoveel mogelijk ongelijkheid voorkomen. Het aanvragen van een bankrekening neemt momenteel 3-4 maanden in beslag. Dit is eind december meteen in gang gezet. De bijdrage uit het project loopt overigens naast de andere subsidiemogelijkheden, zoals de ISDE- en SNN-subsidies.

Algemene informatiesessie

Binnenkort wordt voor Krewerd een algemene online informatiesessie georganiseerd, waarin algemene zaken rondom het project verder worden uitgelegd. Omdat de mensen daar al verder zijn met hun woning, kiezen we er voor om voor Godlinze en Holwierde een aparte online avond te organiseren. We willen vooraf een inventarisatie houden bij de geïnteresseerden/deelnemers om te kijken wat er leeft en welke onderwerpen aandacht behoeven. Hierbij hebben we de besturen van de coöperaties en dorpsbelangen hard nodig.

Website

Om de communicatie te vereenvoudigen, komt er op korte termijn een website. Hierop is meer informatie te vinden en kunnen bewoners zich ook al aanmelden.

Vrijwilligers

Graag willen we samen met enthousiaste vrijwilligers de schouders onder dit project zetten, zodat we de dorpen aardgasvrij krijgen. Mocht u graag op welke wijze dan ook een bijdrage willen leveren aan de nog op te richten werkgroepen communicatie, energiebesparing, groengas of zonneweide, stuur dan even een mailtje naar erik@enablemi.com.

Er valt nog veel meer te vertellen over het project en de vraagstukken waar we op zitten te kauwen, maar voor nu houden we het hier maar even bij. In een volgend bericht zullen we weer een update geven.